

ETTEVÕTETE JA KOOLIDE KOOSTÖÖST SÜNNIVAD

TEGIJAD

Heade praktikate kogumik
2018

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Edu
Tegu

ETTEVÕTLUSÕPPE
PROGRAMM

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

EESSÕNAD

Ehkki igaühest ei saa ega peagi saama ettevõtjat, on ettevõtlik hoiak abiks igale inimesele. Mõnes meist on ettevõtlikkust sünnipäraselt rohkem, mõnes vähem, kuid kindlasti saab seda õppida ja arendada. Käesolev kogumik pakub innustavaid näiteid, kuidas kujundada õpilastes ja üliõpilastes ettevõtlikkust ja algatusvõimet ning koostöös ettevõtete ja asutustega anda noortele aimu tööelust ja ametite rohkusest.

Mida elulisem on õpe, seda enam võidavad sellest õppijad, sest neil on huvitav, nad on motiveeritud ja mõistavad paremini õpitava vajalikkust. Mida rohkem õppeaineid omavahel lõimida, seda mitmekülgsemalt oskavad noored koolis õpitut hilisemas elus rakendada.

Rõõm on tõdeda, et Eestis suureneb hoogsalt nende õppeasutuste arv, kus ettevõtliku hoiaku võtab omaks kogu koolipere – juhtkond, õpetajad, õppejõud ja (üli)õpilased. Õppijate ettevõtlikkust saab edukalt toetada iga õpetaja. Õpilased võivad koolielu palju

põnevamaks muuta, kui neile võimalus anda ja veidi julgustada.

Kogumikku koondatud näited kinnitavad, et ettevõtlusõpet saab põnevalt lõimida kõigi ainetundidega: karjääriõppega, matemaatikaga, kunstiopetusega, eesti keele ja võõrkeeltega, ühiskonnaõpetuse ja riigikaitsega jne. Samuti julgustavad need lood koostööle koole, sh kutse- ja kõrgkoole ning ettevõtteid, ametiasutusi jt organisatsioone – on näha, et koostööst saavad kasu kõik osalised. Olgu näiteks matemaatikatund ettevõttes ja koos töötajatega vajalike arvestuste tegemine – ikka selleks, et näidata õpilastele, kus ja kuidas matemaatikat päris elus vaja on. Või selleks, et raamatuvalemid elulisemaks muuta, viiakse matemaatikatund läbi poes, uurides ja tunnetades seal erinevaid massi- ja mahuühikuid. Lisaks arvukad õppekäigud ettevõtetesse, töötoad, praktika, töövarjutamine – kõik see muudab õppimise mitte ainult praktilisemaks, vaid ka huvitavamaks ja tulemuslikumaks. Ainult koolipingis istudes praktilisi kogemusi omandada ja ettevõtlikkust arendada ei saa.

Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe sidumist oma õppeprotsessi on alustanud ligi kolmandik Eesti õppeasutusi. Loodan, et nende vilistlastest sirguvad nii ettevõtlikud töötajad kui ka ettevõtete loojad. Nooremate õpilaste puhul on eesmärk ettevõtlikkuse arendamine – loovalt probleemide lahendamine, vanemate õppijate jaoks ettevõtlikega seotud teemad – ettevõtte toimimise põhimõtted, endale töökoha loomine ja juba ka teistele töö pakkumine. Kutsun kõiki üldhariduskoole, kutseõppeasutusi ja kõrgkoole osalema ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu tegevustes, et ettevõtlusõpe oleks kättesaadav igale noorele.

Täna õpetajaid, ettevõtjaid, lapsevanemaid ja kõiki teisi, kes õpilasi töömaailmale lähemale viivad ning toetavad nende algatusvõimet. Ettevõtlikud inimesed viivad elu edasi.

Palju ettevõtlikkust kõigile!

Mailis Reps

haridus- ja teadusminister

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda on aastaid seisnud selle eest, et Eestis areneks ettevõtlikkus- ja ettevõtlusõpe. Ühiskond kestab ja areneb tänu ettevõtlikele inimestele, olgu siis ärilistes või sotsiaalses ettevõtmistes. Kiiresti muutuv maailmas on oluline, et meie noored saaksid parima võimaliku ettevalmistuse eelseisvaks eluks ning oskaksid teha teadlikke valikuid. Ettevõtlik inimene saab endaga alati hakkama ega looda üksnes riigi peale! Täna noortest ja nende ettevõtlikkusest sõltub meie heaolu tulevikus nii regionaalses kui üleriigilises plaanis ja noorte ettevõtlikkus ning konkurentsivõime sõltub meist kõigist ehk kogukonna panusest.

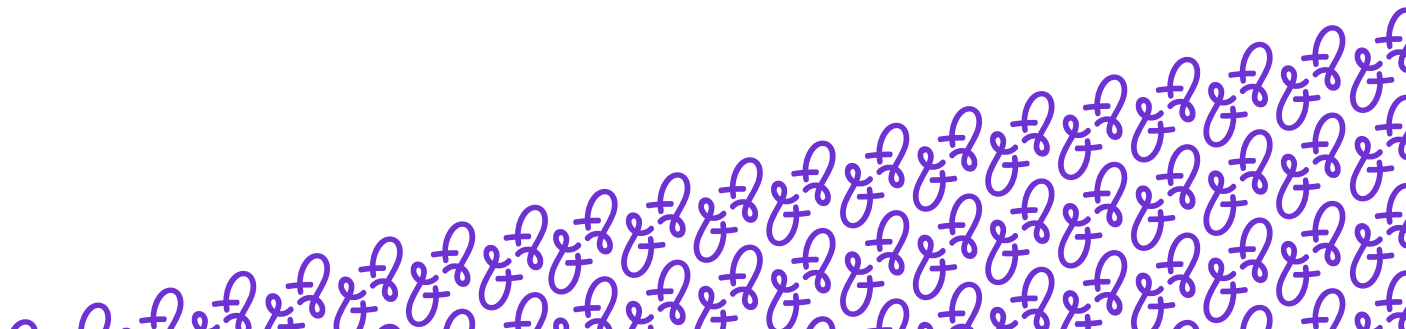
Inimene õpib kõige paremini siis, kui õppeprotsess on põnev ning kui ta saab aru, miks midagi on vaja õppida. Selleks, et meie koolides õpetatav oleks võimalikult elulähedane ning et õpilased oskaksid seostada teooriat praktikaga, peaksid koolid tegema tihedat koostööd ettevõtete ja teiste kooliväliste partneritega. Sellist sisulist

ja praktilist koostööd näeb juba praegu kõikjal Eestis üsna palju. Kuid teha saab veelgi rohkem ja mõtestatumalt, et tekiks harjumus ühiselt tegutseda. Tulemuslik on selline koostöö, mis on hoolikalt läbi mõeldud ning põimitud õppetöösse. Igal koolil võiksid tekkida usalduslikud koostöösuhted piirkonnas tegutsevate ettevõtete ja iga ettevõtja võiks leida võimaluse panustada õppesse omal moel. Head praktilised näited koostöö mitmesugustest võimalustest on koondatud käesolevasse kogumikku. Jalgratast ei pea ilmtingimata alati ise leiutama, seda võib ka naabrit laenata. Loodame, et kogumik on inspiratsiooniks ning annab ideid, kuidas panustada ettevõtlikku järelkasvu.

Ettevõtlikkus inspireerib!

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

SISUKORD

Soovitused ettevõtete ja koolide koostöök	5
ÜLDHARIDUSKOOLOIDE KOOSTÖÖ ETTEVÕTETEGA	6
Õppelaager „Ettevõtlikkus läbi turismi ja käsitöö” sidus teooria praktikaga	6
Kunsti- ja ühiskonnaõpetus sotsiaalse ettevõtluse kaudu	7
Ettevõtlikuks koos ettevõtjatega	8
Gümnaasiumi valikaine „Turunduse ja müügitöö alused” koostöös Silberautoga	9
Vändra Gümnaasiumi karjäärinädal tutvustab mitmesuguseid ameteid	10
Pärnumaa üldhariduskoolide õpilastele tutvustati tehnoloogiaerialasid	10
Tehnoloogia- ja inseneriteaduste õpetamine koostöös ettevõtetega annab kogemuse	11
Karjääriõpetuse tunnid ettevõttes annavad aimu tööandjate ootustest	12
Kogukonnapäev laiendab noorte silmaringi	12
Õpilaskohvikud Mooste mõisas vaimustavad nii õpilasi kui ka külastajaid	13
Matemaatika tunnid kauplustes seovad raamatuvalemid päriseluga	14
Laste margijoonistusvõistlus „Minu kingitus Eestile”	15
IT-õppesuuna töövarjupraktika kujundab tulevasi spetsialiste	16
Kultuuriprojekt „RESTO ehk õpime tundma restoranikultuuri”	16
Keeleõpe ja majandusteadmised käsikäes	17
Matemaatika tund ettevõttes	18
Reaalainete ja teaduse populariseerimisse tasub kaasata ettevõtte	19
KUTSEKOOLOIDE KOOSTÖÖ ETTEVÕTETEGA	20
Õppetöö käigus tehti eetiline jõulukink	20
Ideekonkursi VÄLGATUS raames õpilaste loodud koduleht	21
Ettevõtlusõppe seitsme sammu meetodi testimine Viljandi Kutseõppekeskuses	22
Koolipraktika ettevõttes	22
Mehhatroonika ja elektroonika alased koolitused õpilastele Enics Eestis	23
Ettevõtetega koostöös uue eriala avamine	23
A. Le Coqi töötajad õpetavad tehases mehhatroonikuid	24
Õppekäigud ettevõttes	25
Baltic Workboats stipendium	25
KÕRGKOOLOIDE KOOSTÖÖ ETTEVÕTETEGA	26
Tootekontseptsiooni loomise kogemus	26
Tudengite kaasamisest ringmajanduse edendamisse sündisid uued tooted	26
Äriideede arendamise programm STARTER aitab vormida ideed tegudeks	28
Ettevõtlusõppe klaster Viljandimaal viib kokku õppijad ja ettevõtjad	29
Tudengite koolitööd aitavad ka Päästeametit	30
Järelkasvuprogramm Business Intelligence Academy	31
Inspiratsiooniks	32

SOOVITUSED ETTEVÖTETE JA KOOLIDE KOOSTÖÖKS

Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu raames viidi läbi uuring ettevõtlusõpet testinud üldharidus-, kutse- ja kõrgkoolides¹, kus muuhulgas avaldasid ettevõtlusõppe paremaks korraldamiseks oma arvamust ka õppijad ise.

Kõigi haridustasemete ja -liikide õpilased tõid välja, et ettevõtlusõpe võiks olla praktilisem ja seotud rohkem päris töömaailmaga. Õpilased soovivad käia rohkem ettevõtetes, et mõista paremini erilaadseid ameteid ja tööülesandeid ning ettevõtluskeskkonda. Samuti leiti, et õppesse tuleks kaasata oma ala praktikuid ja ettevõtjaid, kes aitavad päriselust näiteid tuues luua paremini seoseid ja mõista keerulisena tunduvaid teemasid.

Koolide ja ettevõtjate koostöö pakub suurepäraseid võimalusi ettevõtluse õpetamiseks, juhul kui mõlemal poolel on soov ja valmisolek koostööd alustada ning toimivana hoida. Potentsiaalsete koostööpartneritega suheldes ja läbi rääkides tuleb hoolikalt läbi mõelda koostöö eesmärk ja sisu, samuti tuleb välja selgitada osalejate ootused, huvid ja ühise tegevuse olemus. Tihti jääb just nende komponentide vähese läbimõtleamise ja kesiste läbirääkimiste tulemusena koostöö ühekordseks projektiks. Ettevõtjaid kaasates ja koostöösuhteid üles ehitades tuleb läbi mõelda, mida, kellele ja kuidas õpetada. Oluline küsimus on, kuidas õppija õpib ning kuidas ettevõtjad saaksid ettevõtlushariduses olla koolidele tugevateks partneriteks.

Kogumikus kirjeldatud praktikaid on võimalik kohandada ka teistele haridustasemetele ja erialadele. Täname kõiki koole ja ettevõtjaid, kes oma häid praktikaid jagasid!

Põhimõtted ja ideed koostöötegevusteks:

- ▶ Lähtuda kõigi osaliste – kooli, õppija, ettevõtja – huvidest.
- ▶ Püstitada koostööle selge eesmärk ja oodatav väljund.
- ▶ Kaasata koostööprojekti sisutegevuste väljamõtlemisse nii koolimeeskond, noored kui ka ettevõtja, kes kõik esindavad oma huve.
- ▶ Kutsuda koostööprojektidesse kooli vilistlasi oma ameteid või ettevõtteid esindama.
- ▶ Kutseeksami läbiviimisesse ja hindamisse kaasata ettevõtjad ning viia see läbi ettevõttes.
- ▶ Korraldada ettevõtja töövarjupäev koolis ja õpetaja ning õpilase töövarjupäev (-nädal) ettevõttes, et tõsta ka õpetajate ettevõtlusalast pädevust.
- ▶ Anda kontaktide otsimisel ja tegevuste korraldamisel rohkem vastutust noortele.
- ▶ Pakkuda õppijatele võimalus ise disainida õppeprogramm, et saada teada, kuidas nad enda arvates õpivad kõige tulemuslikumalt.
- ▶ Mõelda laialt – ka kitsal erialapraktikal tutvustada ettevõtte toimimist, ameteid, ettevõtluskeskkonda ja muid tuleviku tööelus vajalikke nüansse.
- ▶ Kavandada õppesse selliseid praktilisi töid, millega õppijad saaksid ettevõttele kasulikud olla, näiteks
 - audiovisuaalsed lahendused, nt reklaamiks;
 - kodulehe, sotsiaalmeedia konto kujundamine, haldamine;
 - messidel, laatadel jm üritustel osalemine koos ettevõtte esindajaga;
 - toote- või teenusedisaini, muudatus- ja arendusettepanekud, prototüüpide loomine;
 - kliendiküsitluste, uuringute läbiviimine, nt reklaami-, turundus- vm strateegiate koostamine, analüüs;
 - ametite ja tegevuste tutvustamine kaasamise kaudu nt töövarjupäeval, töötubades, talgutel, viia osa õppetööst läbi ettevõttes;
 - ettevõtte tegelike juhtumite lahendamine õppeainete ülesannetena;
 - finantsteemade kui keerulise valdkonna tutvustamine ettevõtte tegelike maksude, tööjõukulu, eelarvestamise jms näitel;
 - ettevõtjapoolne mentorlus individuaalsete või grupi äriideede väljatöötamisel ja elluviimisel.

Ettevõtlusõppe metoodika, uuringute ja koolitustega saab tutvuda ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu kodulehel www.ettevõtlusõpe.ee.

1 Ettevõtlusõppe moodulite piloteerimine üld-, kutse- ja kõrghariduses. Edu ja Tegu. Tallinn, 2018.

ÜLDHARIDUSKOOLOIDE KOOSTÖÖ ETTEVÕTETEGA

Õppelaager „Ettevõtlikkus läbi turismi ja käsitöö” sidus teooria praktikaga

Osalised

Pernova Hariduskeskus, Rääma Põhikool, Pärnu-Jaagupi Põhikool, Lindi Käsitööait, OÜ Loomisrõõm, Ojako Puhke- ja Koolituskeskus.

Millise aine raames koostöö toimus

Majandusõpetus.

Kuidas sündis koostööidee

Pernova Hariduskeskuses toimuvad praktiliste oskuste omandamiseks huviringid ning koolis saavad lapsed teooriat. Pernova Hariduskeskus kutsus projekti nii ettevõtteid kui ka koolid, et siduda antavad oskused ja teadmised igapäevaeluga. Eesmärk oli pakkuda noortele praktilist kogemust ning võimalust saada osa ettevõtluse kõõgipoolest.

Mida tehti?

Projekti raames toimus Pärnu Rääma Põhikooli ja Pärnu-Jaagupi Põhikooli õpilastele Ojakol õppelaager „Ettevõtlikkus läbi turismi ja käsitöö”.

Ettevõtetest olid projekti kaasatud Ojako Puhke- ja Koolituskeskus, Lindi Käsitööait ja OÜ Loomisrõõm. Ettevõtjad viisid õpilastele läbi mitu praktilist õpituba, mis tutvustasid noortele väikeettevõtja igapäevatood ning tegevusi tootmisest müügin ja selgitasid ettevõtte toimimist mitmest vaatenurgast. Õppelaagris osalemise ning turismi- ja käsitöö-ettevõtte külastusega seostati teooria praktikaga. Õpetajad toetasid õppijate eneserefleksiooni. Rääma Põhikool võttis 1. septembrist 2018 ainekavasse ettevõtlusmooduli. Õppelaager innustas Pärnu-Jaagupi Põhikooli noorte huvi turismi ja käsitöö vastu, propageerides ettevõtlusvormi kui elustiili. Projekti järel koguti laste endi loodud ettevõtlusideed ning ühtsete posterettekannetena rändasid need partnerkoolide vahel. Koolis toimunud ettevõtlusvahetunnil jagati oma kogemusõppes kogetut koolikaaslastega. Ideed jäid kooli näitusena üles kaheks nädalaks ning seejärel liikus näitus järgmisesse kooli, kus korrati sama tegevust.

Projektis osales koos koolipoolsete juhendajatega kokku 52 inimest. Koolide ühiseks eesmärgiks oli ettevõtlikkust väärtustava maailmapildi avardamine ja teadliku, tööturule siseneva noore kasvatamine. Õpilased nägid Pärnu piirkonda läbi turismi- ja käsitööettevõtluse, mõistes sel viisil Pärnu piirkonna atraktiivsust ning põhjust ja võimalusi panustada ise oma kodukoha arengusse. Kooliväliste partnerite kaasamisega muudeti õpe praktiliseks.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Kõik tegevused, mis annavad noortele võimaluse ise tegutseda, näha, tunda, kogeda emotsioone, aitavad noorel paremini mõista teda ümbritsevat maailma ning teha oma elukutsevalikuid.

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Mõlema kooliga on ellu kutsutud uued projektid. Kõik ettevõtted on avatud uuteks võimalusteks projektides kaasa lüüa. Ettevõtlusõpe lõimitakse käsitöö- ja tehnoloogiaõpetuse ainekavasse ning inimese- ja ühiskonnaõpetuse ainetundidesse, andmaks õppijatele järjepidevalt mitmekesiseid ja elulisi teadmisi.

Pernova Hariduskeskuse õpilased valmistavad esitlusi ette. Foto: Daisi Lorents

Kunsti- ja ühiskonnaõpetus sotsiaalse ettevõtluse kaudu

Osalised

Sõbralt Sõbrale pood, Rakvere Põhikool.

Millise aine raames koostöö toimus

Kunstiõpetus ja ühiskonnaõpetus.

Kuidas sündis koostööidee

Koostöö sai alguse õpetajate päeval, mil kooli õpetajad veetsid tööpäeva kaupluses vabatahtlikku tööd tehes. Ühendavaks lüliks kooli ja kaupluse vahel sai üks õpetaja, kes osalise ajaga ka kaupluse töösse panustas. Sellest üritusest kasvas aga välja suurem koostööprojekt Rakvere Põhikooli ja Sõbralt Sõbrale ettevõtte vahel.

Mida tehti?

9. klassi kunstiõpetuse ja ühiskonnaõpetuse lõimitud tunnid viidi läbi Sõbralt Sõbrale kaupluses. Kaupluse juhataja tutvustas õpilastele sotsiaalse ettevõtluse olemust ja toimimise põhimõtteid. Peale seda toimus kaupluses ka kunstiõpetuse tund, kus õpilased jagunesid gruppideks ja said võimaluse kujundada ise poes temaatilisi väljapanekuid. Väljapanekud varustas pood ka vastavate siltidega, et poe külastajad teaksid, kes need kujundanud on.

Sellest ettevõtmisest omakorda kujunes välja idee koostöös sisustada ka laste koolivaheaegu. Seekord tegi ettepaneku juba kauplus koolile. Järgmisesse ühisesse projekti kaasati ka kooli õpilasesindus. Koostöös korraldati koolivaheaegadel Sõbralt Sõbrale poes kaupluses müügil olevate puslede abil kogu linna/maakonna lastele puslede kokkupanemise võistlus. Ideed arendati ajaga edasi, tavalisele võistlusele lisati sprintpusle võistlus ja üksikuks jäänud pusletükkidest meisterdamise töötoad. Kauplus toetas võistlust auhindadega.

Suurem koostööprojekt Rakvere Põhikooli ja Sõbralt Sõbrale ettevõtte vahel hõlmas projektis „Täht Idas” osalemist. Kampania eesmärk oli üle Eesti valmistada ja kohale toimetada 6000 kingitust maailma kriisikolletes sõjategevuses kannatanud lastele. Kooli õpilasesindus käivitas enne jõule koolis kingituste kogumise kampania ja selle tulemusel koguti väikese kooli peale kokku 45 kingitust, millesse panustasid eri kooliastmete lapsed koos oma vanematega. Sõbralt Sõbrale pood toetas kingituste saatmiskuludega. Ka see projekt ei jäänud viimaseks.

Kuna nii kauplus kui ka kool väärtustavad taaskasutust, siis sai ühiseks kokkupuutepunktiks ka kaupluse prügikasti minevate katkiste nõude taaskasutamise projekt 5. ja 6.klasside poiste töö- ja tehnoloogiaõpetuse tundides. Sõbralt Sõbrale pood andis tasuta katkiseid nõusid, mille lapsed taaskasutusse suunasid. Töö- ja tehnoloogiaõpetuse tundides valmisid nendest kaunid mosaiiktehnikas lillepotid emadepäevaks.

Millised on soovitud teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Vaja on julget pealehakkamist ja ühiseid ajurünnakuid.

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Soov jätkata ja arendada koostööd on mõlemapoolne. Sõbralt Sõbrale kauplused asuvad paljudes Eesti linnades ning ettevõtte on huvitatud koolidega koostöö arendamisest ka teistes linnades.

Rakvere õpilased Sõbralt Sõbrale kauplust kujundamas. Foto: Rakvere Põhikool

Ettevõtlikuks koos ettevõtjatega

Osalised

Tallinna 21. Kool, Eesti Majandus- ja Ettevõtlusõpetajate Selts (EMES), Junior Achievement Eesti (JA Eesti), paljud ettevõtted.

Millise aine raames koostöö toimus

Ettevõtlusõpe.

Kuidas sündis koostööidee

Kooli vajadusest viia ettevõtlikkuse arendamine ja ettevõtlusõpe kõigisse kooliastmetesse.

Mida tehti?

Koostöö eesmärk on õpilaste ettevõtlikkuse kujundamine ja ettevõtlusteadmiste omandamine. Selle saavutamiseks külastatakse õppetöö raames ettevõtteid ja kohtutakse ettevõtjatega, korraldatakse mängulises õppevormis ettevõtluspäevi, kooli mini-minifirmade, minifirmade ja õpilasfirmade jõululaata ning õpilasfirmasid juhendavad ettevõtjatest mentorid.

Koolis on ettevõtlusõpe JA Eesti programmide järgi põhikoolis 5. ja 8. klassis ning gümnaasiumis, kus õppe käigus tehakse läbi kogu ettevõtlusprotsess firma asutamisest tootearenduse, müügi ja firma lõpetamiseni. Kõike teevad õpilased ise ning omandavad ettevõtlusteadmisi, sealhulgas õpivad koostööd, vastutust, suhtlemist, esinemisostust ja palju muud. Neid aitavad selles protsessis peale õpetajate pühendunud lapsevanemad ja ettevõtjatest mentorid. Enamik neist on kooli vilistlased ja alati nõus kooliga sidet hoidma ning noortele ettevõtjatele praktilist nõu andma.

Ettevõttekülastuse õpetuslik metoodika ja ainete lõimimine on korraldatud kooli poolt, koostöös ettevõtjaga lepitakse kokku, milliseid teemasid ta käsitleb. Enne ettevõttesse minekut või ettevõtjaga kohtumist tutvuvad õpilased ettevõttega tunnis veebilehe kaudu, selgitavad välja kõige huvipakkuvad teemad, seosed koolis õpitavate ainetega ja valmistavad ette küsimused ettevõtjale. Peale kohtumist tehakse ettevõtlustunnis kokkuvõtte ja järeldused nähtust-kuuldust. Rühmatööna esitletakse erinevaid teemasid – elukutsed ja ametid, ettevõtte tooted või teenused, turundus ja reklaam, ettevõtlikkus ja juhtimine.

Ettevõtluspäevade korraldamisel viisid tegevusi läbi JA Eesti töötajad ja EMESi liikmed. 5. klassid võistlesid ettevõtlusorienteerumises, kus koolis paiknevates kontrollpunktides tuli tiimidel lahendada ettevõtluse, säästliku tarbimise ja rahatarkuse ülesandeid. 8. klasside õpilased tegutsesid majapidamisjuhtide ja ettevõtjatena simulatsioonimängus „Raha liigub” ja gümnaasistidel oli selline võimalus mängus „Turuplats” ja interaktiivses logistika mängus „ChainSim”. Viimati nimetatut õpetas ja jagas koolile mängu kasutusõigust koostööpartner, ettevõtja ja mängu omanik Oliver Kallas Nortek Simulations OÜst.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Oluline on leida transpordi jaoks raha, et näha Eesti eri valdkondade ettevõtteid. Arutada koostöös aineõpetajatega läbi ettevõtluspäevade korraldus, et lõimida päeva tegevustesse mitme õppeaine temaatikat ettevõtluspädevuse arendamiseks.

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

EMES ja JA Eesti ning ettevõtjatest Nortek Simulations viivad ettevõtluspäevadel läbi mängulisi õppegevusi kaks kuni kolm korda õppeaastas. Loodud õpilasfirmade mentorite võrgustik võimaldab kaasata ettevõtjaid õpilaste nõustajateks igal õppeaastal.

Gümnaasiumi valikaine „Turunduse ja müügitöö alused” koostöös Silberautoga

Osalised

Kadrina Keskkool ja AS Silberauto.

Millise aine raames koostöö toimus

Turunduse ja müügitöö alused.

Kuidas sündis koostööidee

Kadrina kooli direktor pöördus Silberauto poole koostööettepanekuga.

Mida tehti?

AS Silberauto koostas vastavalt aine nõudmistele loengumaterjalid ja esitlused ning saatis kooli loenguid pidama oma personali hulgast parimad valdkonnajuhid. Kokku toimus kaheksa tundi auditoorseid loenguid (müügijuhtimine, turundus, finantsjuhtimine teooria ja praktiliste näidetega). Loengutele järgnes õpilaste õppekäik ettevõttesse.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Õpilaste tagasiside oli väga positiivne – loenguid hinnati parimateks, sest rääkisid oma valdkonnas töötavad praktikud. Kindlasti tasub koolidel otsida ja leida võimalusi, kuidas teooriale lisaks kaasata ja rakendada erialaspetsialiste.

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Koostöö jätkub uuel õppeaastal samas formaadis.

Õppepäev Silberauto Järve esinduses.
Foto: Silberauto

Vändra Gümnaasiumi karjäärinädal tutvustab mitmesuguseid ameteid

Osalised

Vändra Gümnaasium, Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž, Eesti Maaülikool, Sisekaitseakadeemia Paikuse Politsei- ja Piirivalvekolledž, Eesti Kunstiakadeemia ja Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused, Civitta Eesti, Pärnu Haigla.

Millise aine raames koostöö toimus

Koostöö toimus majandusõpetuse, karjääriõpetuse, kunstiõpetuse, riigikaitse, eesti keele, matemaatika ja tehnoloogiaõpetuse raames.

Kuidas sündis koostööidee

Koostöö sündis õpilaste huvist erinevate kõrgkoolide vastu ja eelnevate kontaktide toel. Ettevõtlus- ja karjäärinädal on Vändra Gümnaasiumis toimunud rohkem kui viis aastat. Igal aastal valib koolipere teema ja teemaga sobivad esinejad, panustavad ka õpilased ise. Külalisi kutsuda ja leida aitavad õpetajad koostöös vilistlaste ja lapsevanematega. Lisainfot saab [kodulehelt](#).

Mida tehti?

Eesmärgiks on tutvuda Eesti kõrgkoolide ja seal õpetatavate erialadega. Nädala jooksul külastavad Vändra Gümnaasiumi kõrgkoolide esindajad (õppejõud ja üliõpilased), kes viivad läbi erialasid tutvustavaid töötube ([loe lähemalt](#)). Koostöö tulemusel avardub õpilaste silmaring, suureneb huvi õppimise ja edasiõppimise vastu. Mitmed lõpetajad asusid õppima kooli külasthanud ülikoolides.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Arvestage õpilaste soovide ja huvidega, kaasake julgesti üliõpilasi. Kasutage isiklike kontakte ja toetuge kindlasti oma koolide vilistlaste abile.

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Esinenud ülikooli julgustas ettevõtmine kavandama sarnaseid väljasõite-töötubasid teisteski üldhariduskoolides. Vändra Gümnaasiumis aastate jooksul kogutud kogemus näitab, et selline üritus on tõhus ja kõigile kasulik.

Pärnumaa üldhariduskoolide õpilastele tutvustati tehnoloogiaerialasid

Osalised

Pärnumaa Kutsehariduskeskus, Pärnu linn, Pärnumaa Arenduskeskus, Pärnumaa ettevõtted.

Millise aine raames koostöö toimus

Karjääriõpe.

Kuidas sündis koostööidee

Alguse sai see Pärnu linna, Pärnumaa Kutsehariduskeskuse ja Arenduskeskuse ühisõupidamisest.

Mida tehti?

Koostöö eesmärk oli tutvustada üldhariduskoolide õpilastele kutsehariduse võimalusi ning piirkonna ettevõtete tegevust.

Projekti raames toimusid Pärnu linna üldhariduskoolide õpilastele tehnoloogia erialasid tutvustavad töötod Pärnu Kutsehariduskeskuses ning õppekäigud sama valdkonna ettevõtetesse. Omavalitsus komplekteeris üldhariduskoolide õpilaste grupid ning organiseeris transpordi, kutsehariduskeskus viis läbi töötod ja aitas leida ettevõtteid, maakondlik arenduskeskus sõlmis kohalike ettevõtetega kokkulepped õppkäikude korraldamiseks. Ettevõtjad omakorda pakkusid õpilastele lisavõimalusena osalemist oma ettevõtte töövarjupäeval.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Looge kontakt kutseõppeasutuse, kohaliku omavalitsuse ning ettevõttega. Töötubasid planeerides on soovitatav lähtuda noorte huvidest ja vanusest, sest liiga tõsine ja keeruline töötuba võib vähendada huvi sellistes projektides edaspidi osaleda ja kindlasti ei tekita see huvi eriala vastu. Ettevalmistust ei tohi alahinnata – oluline on koos ettevõttega kõigi tegevuste eesmärkide ja sisu läbimõtlemine, arvestades noorte vajadusi ja huvisid, samuti kooli ja tööandjate vajadusi. Näiteks saab tegevustele lisada noortepäraseid, ehk ka mängulisi nüansse. Oluline on, kuidas noortele asja serveerida, neid osalema kutsuda ja julgustada – näiteks tasub vajadusel arvestada laste sooviga osaleda ettevõttes töövarjupäeval mitte üksinda, vaid hoopis kahekesi või grupis.

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Korraldame samas vormis koostööprojekti uuesti, ainult et siis juba veel suuremalt ja laiahaardelisemalt.

Tehnoloogia- ja inseneriteaduste õpetamine koostöös ettevõtetega annab kogemuse

Osalised

Kadrina Keskkool, AS Aru Grupp, AS Haka Plast, OÜ Pixner, OÜ Pomemet jt.

Millise aine raames koostöö toimus

Reaal-tehniline õppesuund.

Kuidas sündis koostööidee

Aina enam napib ettevõtetes kvalifitseeritud tööjõudu, kes tuleksid toime kiiresti arenevate tehnoloogiliste protsesside juhtimise ning kõrgtehnoloogilistel seadmetel töötamisega. Sellepärast sündis Aru Grupp AS juhatuse esimehel ja Kadrina Keskkooli vilistlasel Juhan Viisel idee alustada kooliga koostööd, valmistamaks ette spetsialiste insener-tehnoloogilistele erialadele.

Mida tehti?

Kestva koostöö eesmärk on motiveerida ja julgustada noori õppima inseneri- ja tehnoloogiaerialadega seonduvat, mis annab hea lähteasukohti, jätkamaks õpinguid nii kodu- kui ka välismaa kõrgkoolides.

Õpilased omandavad Kadrina Keskkoolis teoreetilised teadmised reaal-tehnilise õppesuuna kaudu. Õppekava on arendav ja praktiline, oma praktilist kogemust annavad edasi Eesti ettevõtetes juhtivatel kohtadel töötavad Kadrina Keskkooli vilistlased ja Kadrinaga seotud inimesed ning edukate ettevõtete tippspetsialistid (Silberauto AS jt).

Ülevaade saadakse järgmistest valdkondadest ja õppeainetest: arvutijoonestamine (AutoCad jt programmid), tehniline joonestamine, turunduse ja müügitöö alused, organisatsiooni juhtimine ja -kultuur, loogika, logistika, arhitektuur ja ehituslik projekteerimine.

Praktikad toimuvad Aru Grupp AS-is ja teistes Kadrina valla ettevõtetes. Õppekäigud toimuvad mitmesugustesse Eesti ettevõtetesse. Praktikandid saavad ülevaate ettevõtete töökorraldusest, protsessijuhtimisest, tutvutakse tehnoloogiate ja kasutatavate seadmetega, tehnoloogiale esitatavate nõuetega, toorainele ja toodangule esitatavate nõuetega ning ohutustehnikaga.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Koostöö on olnud viljakas ja soovime seda ka teistele, kuna Kadrina Keskkooli lõpetanud õpilased suudavad Eesti majanduses luua lisaväärtust ning aitavad kaasa tööstuse konkurentsivõime parandamisele ka rahvusvahelisel areenil. Loodame, et kooli ja ettevõtete koostöö tulemusena jõuavad meie vilistlased kvalifitseeritud tippspetsialistidena tagasi ka Kadrina valla ja Lääne-Virumaa ettevõtetesse.

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Koostöö on juba väga pikaajaline ning on pidevalt ajas arenenud ja täienenud.

Karjääriõpetuse tunnid ettevõttes annavad aimu tööandjate ootustest

Osalised

Rakvere Gümnaasium, Päts OÜ.

Millise aine raames koostöö toimus

Karjääriõpetus.

Kuidas sündis koostööidee

Mõte tekkis vajadusest korraldada karjääritunni raames ette nähtud õppekäigud ettevõttesse.

Mida tehti?

Koostöös ettevõttega Päts OÜ ellu viidud karjääriõpetuse tunni eesmärk oli tutvustada mitmesuguseid ameteid, rääkida ettevõtja elust ja võrrelda suurettevõtet ning väikeettevõtet. Õppekäigu ajal külastati tootmishoonet, toimus kohtumine ja arutelu ettevõtjaga ning üheskoos tehti kokkuvõtte nähtust ja kuuldest.

Kohtumise teemaks oli „Väikeettevõtja ja suurtootmise võrdlus“, õpilased esitasid lisaks küsimusi ettevõtjaks saamise kohta ning koos õpilastega arutleti, milliseid töötajaid tööandjad tänapäeval vajavad ja väärtustavad.

Õpikogemuse mõtestamiseks pidid õpilased andma tagasisidet ning täitma töölehte külastusest kas individuaalselt või rühmatööna. Seda tehes arendasid õpilased hinnangu andmise oskust, seoste loomise oskust ning analüüsisid esinemisoskusi. Samuti said nad uusi teadmisi ettevõtlusest ja tööandjate ootustest. Analüüsisioskust arendades saab noor inimene ümbritsevast maailmast paremini aru ning oskab ennast paremini hinnata, tegelda süvendatult ka eneserefleksiooniga. Seda oskust on vaja alati ja kõikjal.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Eelnevad kokkulepped ettevõtjaga on olulised, sh tuleb täpsustada õppekäigu aeg ja teema. Tähtis on ürituse tagasiside ja toimunu mõtestamine kas rühmatööna, töölehtedega või mõnes muus vormis.

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Sündinud on uued koostöötegevused ka teiste kohalike asutustega (Kaitseliit, PPA, Töötukassa, kaitsevägi, MTÜ-d jt).

Kogukonnapäev laiendab noorte silmaringi

Osalised

Keila Kool, AS Harju Elekter, Ensto Ensek AS, AS Glamox, Keila linnavalitsus – kokku umbes 35 Keila linnas asuvat ettevõtet ja asutust.

Millise aine raames koostöö toimus

Karjääriõpetus.

Kuidas sündis koostööidee

Ettevõtjatel on mure järelkasvu pärast ning kool soovib laiendada karjääriõpetuse raames õpilaste silmaringi, andes teavet Keila linnas asuvate asutuste ja ettevõtete kohta.

Mida tehti?

Kooli 4.–11. klassid käisid ühel juunikuul päeval õppekäikudel. Igat klassi ootas mingi Keila linna ettevõtte, asutus või organisatsioon. Peale ettevõtte külastust toimus klassijuhataja tund. Tunni käigus reflekteeriti toimunut ning mõeldi, mida sellest õppekäigust õpiti. Lisaks käisid 8.–11. klassid veel teises ettevõttes õppekäigul, millele järgnes samuti refleksioon klassijuhataja tunnis.

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Projekti järel tekkis idee mentorite süsteemist, mida praeguseks pole veel jõutud rakendada. Idee seisneb sel-

les, et traditsioonilise karjääriõppe tunni asemel võiks olla mentorsüsteem, kus ettevõtjad ja eri valdkondade spetsialistid oleksid õpilastele mentoriks. Mentori ja õpilase kohtumised toimuksid vabatahtlikkuse alusel ning koolitunnivälisel ajal. Mentor saab tutvustada oma ettevõtet, selle toimimist, töökeskkonda, eriala ja karjääri teekonda ning muud vajalikku ning huvipakkuvat. Lisaks võib ta tutvustada oma ülikoolis õpitud ametit, mis on vajalik sellel ametipostil töötamiseks.

Õpilaskohvikud Mooste mõisas vaimustavad nii õpilasi kui ka külastajaid

Osalised

Mooste mõisakool, Mooste mõis.

Millise aine raames koostöö toimus

Emakeel, matemaatika, kodundus.

Kuidas sündis koostööidee

Idee tuli koolilt sooviga pakkuda noortele praktilist müügikogemust ning Mooste mõisa inimesed olid kohe nõus.

Mida tehti?

Mõisakooli õpilased peavad Mooste folgikojas (kuni 600 inimest mahutav kontserdisaal) toimuvatel kontsertidel ja teatrietendustel õpilaskohvikuid. Kohvikutes valmistavad õpilased ise või vanemate abiga müügiks erinevaid küpsetisi, seavad valmis müügileti ning suhtlevad klientidega ja müüvad oma tooteid. Lisaboonusena on õpilastel võimalus vaadata ka etendust või kontserti. Kohvikut pidavad õpilased vahelduvad, osa on võtnud lapsed 1.–9. klassini.

Enne iga kontserti arutatakse, kui palju külastajaid on tulemas, mida valmistada, et pakkuda külastajatele võimalikult mitmekesist ja piisavat valikut. Lisaks on avatud mõisa enda kohvik. Õpilaste kohvik on abiks ka mõisale, kuna nii jõuab paremini teenindada ära kõik külastajad.

Millised on soovitused teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Tuleb julgelt ette võtta ja küsida kohalikul ürituste korraldajalt, kas võiksite midagi sellist proovida!

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Tekkis mõte, et õpilased võiksid proovida kätt giididena mõisa tutvustamisel.

Õpilaskohvik Mooste mõisas.
Foto: Kadi Öunap

Matemaatika tunnid kauplustes seovad raamatuvalemid päriseluga

Osalised

Räpina Ühisgümnaasium, kauplused KONSUM, Veske ja Maxima.

Millise aine raames koostöö toimus

Matemaatika (lõiminguga eesti keelde, loodusõpetusse ja inimeseõpetusse).

Kuidas sündis koostööidee

Idee sündis koolipoolse algatusega, kuna õpilastele olid massi- ja mahuühikute teemad raskesti mõistetavad.

Mida tehti?

Tegevuste eesmärgiks oli õppimise põnevaks muutmise tegevuse kaudu ning õpitu sidumine päriseluga. Õpilased õppisid kauplustes massi- ja mahuühikute koguste tunnetamist, erinevate materjalide kaalu, mahuühikute koguseid, raskuste tõstmise kaudu koguste tajumist ning lahendasid matemaatilisi ülesandeid. Ainete lõimimise kaudu loodi tugevam alus kindlate teadmiste omandamiseks ning tutvustati erinevaid ameteid ettevõtetes.

Tegevus oli jaotatud kolmeks osaks:

TEGEVUS UURIJANA: Erinevate kaupade koguste vaatlus ja ülesmärkimine; kaupade võrdlemine nende koguste järgi; raskuste tajumine kaupade tõstmise kaudu.

TEGEVUS OSTJANA: Kaalumise protsessi õppimine; ostetud koguse hind; maksmise protsessi praktiline õppimine kassas; kassatšeki uurimine ja seoste loomine ostetud kaubaga;

TEGEVUS MEESKONNANA: Vastastikune õpetamine ümarlauas hilisemas matemaatika tunnis; vastastikune kontroll ja hinnang üksteise tööle; oma töökäigu kirjeldamine; tulemuste väljatoomine; järelduste tegemine.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Õppeainetel on väga palju erisuguseid väljundeid ja need on vaja üles leida. Selline praktiline õppeviis arendab lapsi ja annab neile ettekujutuse tegelikust elust. Töö on suur, kuid tasu laste ja nendega tegelevate inimeste positiivsete emotsioonide näol hindamatu.

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Uue ideena sündis programm, mis hõlmab inimeseõpetuse teematikat, kus on esmatähtis pakendite lugemine, mõistmine ja kasutatud pakendite taaskasutus.

*Räpina Ühisgümnaasiumi õpilased mahuühikute etiketidelt mahumõõte lugemas ja kirja panemas.
Foto: Valve Peebu*

Laste margijoonistusvõistlus „Minu kingitus Eestile”

Osalised

Eesti Post AS, Eesti Rahvusringhääling (ERR), EV100 korraldustoimkond, Eesti koolid.

Millise aine raames koostöö toimus:

Kunstiõpetus.

Kuidas sündis koostööidee

EV100 aastal sai ka Omniva (Eesti Post) 100-aastaseks ning koostöös EV100 tiimiga tuli idee anda välja laste enda postmark, kutsudes selleks kogu Eesti lapsi osalema margijoonistusvõistlusel kolmes vanusegrupis. ERR osales meediapartnerina ning telesaates „Lastetuba” tutvustati lastele margikunsti ja räägiti konkursist. Parimad laste margijoonistused pandi veebilehel www.lastejaam.ee hääletusele.

Mida tehti?

Koolid ja lasteaiad said kutse osaleda konkursil ning väga paljud koolid ja lasteaiad võtsid asja tõsiselt. Omnivasse laekus nii laste individuaalseid töid kui ka mõned klassi või rühma ühistööd. Saadetud tööd valis žürii välja kolme vanusegrupi parimad, mis pandi veebilehel www.lastejaam.ee välja kõigile avalikuks hääletamiseks. Kokku laekus Omnivasse 851 tööd. Võidutöödest andis Omniva välja margiploki, kus on kolm marki, igast vanuserühmast võidutöö mark. Neid marke saavad kõik osta ning kirjade ja kaartide saatmiseks kasutada.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Lapsed on toodete arendamisel ja kujundamisel geniaalsed ning õpetajad on pühendunud. Laske aga käia!

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Jõuludeks tehti koolide ja Omniva koostöös laste kaunistatud kirjakastid, mis paigutati nelja kaubanduskeskusesse, et inimestel jõulusoovide saatmine veelgi lihtsamaks ja inspireerivamaks teha.

IT-õppesuuna töövarjupraktika kujundab tulevase spetsialiste

Osalised

Tartu Tamme Gümnaasium, 5DVision OÜ, Mooncascade OÜ, Cybernetica AS, Fortumo OÜ, Telia Eesti AS, Milrem LCR OÜ, Playtech Estonia OÜ ja mitmed teised ettevõtted ning riigiasutused.

Millise aine raames koostöö toimus

IT õppesuuna erialaained, töövarjutamine ja selle analüüs on kohustuslik suunakursus praktikanädalal.

Kuidas sündis koostööidee

Tegemist oli kooli algatusega, mis tulenes vajadusest arendada kooli IT-õppesuunda, sh sarnase praktilise koostöökursuse loomine nagu kooli teistel õppesuundadel ning õpilaste teadlikumate karjäärivalikute soodustamine.

Mida tehti?

Tegevuse eesmärgiks oli teooria sidumine praktikaga, õpilaste eneseanalüüsivõime arendamine ning erialade mitmekesisuse ja lõimingu demonstreerimine.

Õpilased olid paari-kolme kaupa ettevõtetes-asutustes IT-spetsialistide töövarjuks, jälgisid töötaja tegevusi, aitasid lihtsamates tegevustes kaasa, täites erinevaid ülesandeid. Praktika käigus koostasid õpilased praktika-päeviku, mille kaitsmine toimus koolis.

Koostöö elluviimiseks otsis kool asutused, kus õpilased saaksid töövarjuks minna. Lisaks selgitati kontaktisikutele koostöö eesmärgid ja õpilastele esitatavaid nõudeid. Samuti küsiti nõu, kuidas ettevõtte arvates võiks töövarjutamine toimuda ja mis laadi tegevusi suudetakse pakkuda.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Tuleb pöörduda ettevõttes kellegi poole isiklikult, veel parem on käia kohal vestlemas. Leida oma kooli vilistlasi, kes abistaksid. Sõnastada koostöös asutusega õpilaste tegevused ja ülesanded töövarjutamise ajaks võimalikult täpselt.

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Selline koostöö erinevate ettevõtete-asutustega on toimunud kaks aastat, plaan on jätkata. Samasugune koostöö on juba olemas ka meditsiinivaldkonnas. Samuti toimub mitmeid ettevõtete külastusi ning ettevõtjate külalisloenguid õpilastele. Kuna need on nii mahukad, siis praegu uusi ideid otseselt ei ole. Mõelda võiks praktikumide läbiviimisele ettevõttes, kogu klassile õppetunnina.

Kultuuriprojekt „RESTO ehk õpime tundma restoranikultuuri”

Osalised

Neeme Kool, hoolekogu, lapsevanemad ja Ruhe restoran. Rahaliselt toetas kohalik omavalitsus.

Millise aine raames koostöö toimus

Tehnoloogiaõpetus 4.–6. klassile.

Kuidas sündis koostööidee

Idee tekkis koostöös lapsevanemate, õpetajate ja Ruhe restorani meeskonnaga.

Mida tehti?

Projekti eesmärgiks oli luua Neeme Kooli 4.–6. klassi noortele võimalused tutvuda restoranikultuuriga ja õppida praktilise kogemuse ja positiivsete eeskujude kaudu häid kombeid ning tavasid.

Projekt toimus kolmel päeval:

ESIMESEL PÄEVAL toimus üritus „Igas kultuuris on oma kombed”, kus õpiti tundma restoranikultuuri, kohtuti

etiketiõpetajaga, kes tutvustas noortele häid käitumis- ja lauakombeid ning õpilased panid ise käed külge ja katsetasid õpitud restoranikeskkonnas. Õpilased tutvusid Ruhe restorani ning selle toimimisega ja said teada, mis on restoranitöö, kas klient on kuningas ja kuidas jõuab restorani köögist toit klientideni.

TEISEL PÄEVAL osalesid noored üritusel „Mina olen klient”, kus kogeti kliendi rolli restoranis, tutvuti menüüga, esitati tellimusi, jälgiti toitude ja jookide serveerimist ning tutvuti arveldamise ja klienditeenindusega. Ürituse teises pooles osalesid õpilased põneval maitsekoolitusel, kus pandi ennast ühiselt proovile lõhnade ja maitsete maailmas.

KOLMANDAL PÄEVAL toimus restoraniprojekti viimane üritus „Mina olen klienditeenindaja”, kus õpilased panid ennast proovile restorani teenindajana. Klientideks olid seejuures kooli õpetajad ja lapsevanemad.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Soovitame kaasata noori ja piirkondlikke ettevõtteid õppetöösse, et anda edasi praktilisi kogemusi ja õppida tundma kohalike ettevõtete toimimist ja edulugusid. Head eesmärgid viivad sihile.

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Loodame sama projektiga jätkata ka järgmisel õppeaastal.

Keeleõpe ja majandusteadmised käsikäes

Osalised

Kadrioru Saksa Gümnaasium, Syke Kutsehariduskeskus Saksmaal ja ettevõtted: Kühne&Nagel, Tule torn MTÜ, EMHÜ Interpharus, Saksa-Balti Kaubanduskoda, Goethe Instituut, Bigbank AS, Hurtigruten Estonia OÜ, Veyzon Digital OÜ, Kadrioru Kunstimuseum, Karl Storz Video Endoscopy Estonia OÜ, Estravel AS, Rödl & Partner OÜ ja Leonhard Weiss Energy AS.

Millise aine raames koostöö toimus

Saksa keel ja majandusõpetus.

Kuidas sündis koostööidee

Idee saksakeelse majandussuuna ja praktika sisseviimiseks tuli ettevõtjast kooli vilistlaselt. Sellest areneski koostöö, mis aitas koolil jõuda vajalike kontaktideni. Kooli vilistlased on esile tõstnud just seda, milliseid teadmisi ja ettevalmistust vajavad tuleviku ettevõtjad ning milliseid võimalusi pakub koolist saadud väga hea saksa keele oskus.

Mida tehti?

Koostöö eesmärk on võimaldada majandussuuna õpilastel saada kinnitust oma teoreetilistele teadmistele ja tutvuda tegelikkusega. Õpilased käisid praktika raames ettevõtetes ja said kogunud inimeste juhendusel täita lihtsamaid tööülesandeid. Oma praktikakogemusi jagasid õpilased aruannete täitmise ja vestluste kaudu. Õpilaste tagasisidest olid huvitatud ka praktikabaasid ise.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Pöörduda julgelt kooli endiste õpilaste, nüüdsete ettevõtjate poole, see on koolile väga rikastav. Tihti on ettevõtjad ja kooli vilistlased ühtlasi ka kooli õpilaste lapsevanemad. Mõlemale poolele on olnud kasulikud algatuse Tagasi Kooli ettevõtmised, eriti motiveerivaks kujunes põhikooli õpilastele septembri lõpus saksa keele õpetamise traditsiooni 55. aastapäeva ürituste raames toimunud päev, mil tunde andsidki kooli vilistlased. Tunni põhiteema oli „Saksa keel minu elus”, kus keeleoskus seostati igapäevase tööga.

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Tekkis mõte muuta mitmed seni ühekordselt toimunud üritused traditsiooniks. Ideed sünnivad kogu aeg. Näeme Eestis suurt vajadust luua koostööd haridusvaldkonna asutuste ja ettevõtete vahel. Õnneks on ettevõtjad ka ise huvitatud kvalifitseeritud tööjõust tulevikus ja mõistavad, et nende roll selles on vägagi aktiivne.

Matemaatika tund ettevõttes

Osalised

Saue Vald, Laagri ja Ääsmäe Kool, MTÜ Töösõppe Ühing ja ettevõtteid.

Millise aine raames koostöö toimus

Matemaatika.

Kuidas sündis koostööidee

Koostööidee algatas lapsevanem, et näidata lastele, kus matemaatikat päriselus vaja on. Lapsevanema eestvedamisel loodi õppetööd toetav MTÜ Töösõppe Ühing, mis koordineerib koostööd.

Mida tehti?

Koostöö eesmärk oli viia õpilased koolitunni raames ettevõttesse, et koos ettevõtte töötajate koostatud matemaatikaülesandeid lahendada ja leida nende seos ettevõtte tööga. Ettevõttes toimus ringkäik ja matemaatikatund, kus lahendatakse nähtu-kuuldu põhjal ülesandeid. Selle tulemusel mõistavad 8. klasside õpilasted paremini seoseid matemaatikaülesannete ja päriselu vahel ning oskavad ja julgevad karjääri planeerimisel teha otsuseid erialade kohta, kus õpitud teadmisi vaja läheb.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Kodanikualgatused on järjest rohkem toetatud, nii et olgem aktiivsed lapsevanemad!

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Projekt jätkub samamoodi.

Laagri Kooli õpilased Tallinna sadamas matemaatika ülesandeid lahendamas.
Foto: Terje Koll

Reaalainete ja teaduse populariseerimisse tasub kaasata ettevõtte

Osalised

Järveküla Kool ja AS Nordecon.

Millise aine raames koostöö toimus

Koostöölepingu aluseks on STEM-ainevaldkondade e teaduse (*Science*), tehnoloogia (*Technology*), inseneria (*Engineering*) ja matemaatika (*Mathematics*) arendustegevus ja teaduse populariseerimine, ühiste huvide kindlaksmääramine ning noorte arengule pühendunud koolitöötajate väärtustamine.

Kuidas sündis koostööidee

Idee sai alguse sellest, et koolil on huvi STEM-ainevaldkondi arendada ja teadust populariseerida ning ehitusfirmal on huvi seda toetada.

Mida tehti?

Järveküla Kool ja AS Nordecon sõlmisid koostöölepingu. Koostöö STEM-ainevaldkondade arendamisel ja teaduse populariseerimisel hõlmab Nordecon ASi töötajate kaasamist õppetöö läbiviimisesse, sh vähemalt kord aastas Järveküla Kooli korraldatavatel teaduspäevadel, kus kool kavandab ning viib külalislektoritega läbi õppetunde. Nordecon AS toetab seejuures omapoolse finantseeringuga STEM-ainevaldkondade õpetamise ja huvitegevuse läbiviimiseks vajalike õppevahendite ostmist. Järveküla Kool lähtub oma õppetöös teaduse, tehnoloogia, inseneria ja matemaatika populariseerimisest põhikooli noorte hulgas, keskendub uurivale õppele ning 21. sajandi oskuste kujundamisele ja arendab välja seda toetavate huviringide töö.

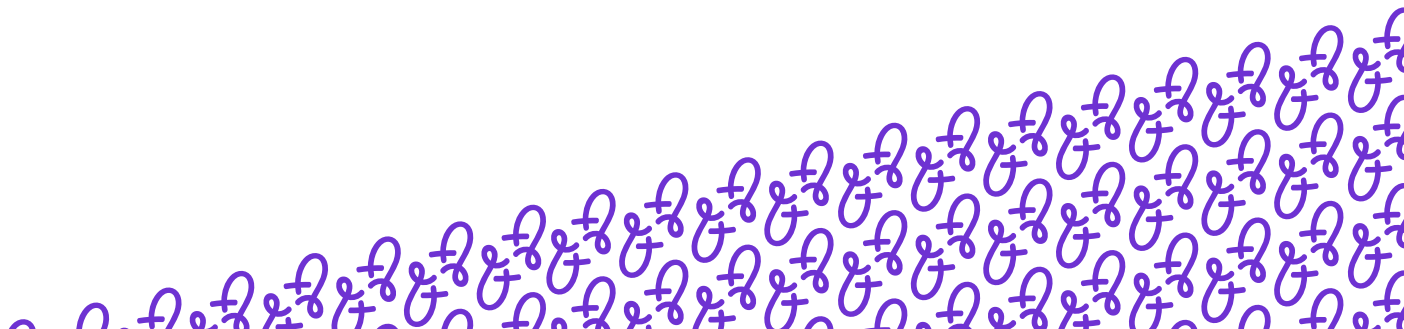
Nordecon AS väärtustab kord õppeaastas ühekordse toetusega enim õpilase arengule pühendunud koolitöötajat, kes valitakse õpilasi, lapsevanemaid ja koolitöötajaid kaasates.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Ettevõtetel ja ettevõtjatel tuleb aidata näha suuremat pilti. See tähendab, et olles kaasatud kooli tegevustesse või panustades kooli ja õppijate arengusse, ollakse kõigi koostöökoolis õppijate või töötajate jaoks pildil. Ettevõttele ja ettevõtjale tähendab see panustamist oma tulevaste töötajate arengusse või tuleviku teenuste-toodete tarbijasse. Kool omakorda loob otsesideme nüüdistehnoloogiast, töökohti ja karjääri pakkuva ettevõttega, mis on suureks abiks igapäeva elu tundmaõppimisel.

Kas kirjeldatud kogemusest sündis uusi ideid?

Plaanis on välja arendada püsivad suhted kohaliku valla ettevõtjatega, et igas vanuseastmes tutvutaks mõne konkreetse elukutse või ametiga, mis omakorda peaks looma tervikpildi tänapäeva tööturul töötamise võimalustest ja toetama karjääri planeerimist.

KUTSEKOOLOIDE KOOSTÖÖ ETTEVÕTETEGA

Õppetöö käigus tehti eetiline jõulukink

Osalised

Rakvere Ametikool, Põhjakeskus, Rakvere Selver, Rakvere Rimi Hüpermarket, OÜ Matsimoka, Bio4You öko-pood, Kulina Lihatööstus.

Millise aine raames koostöö toimus: Klienditeenindus, suhtlemisõpetus, karjääriõpetus

Projekti algatus tuli koolilt. Soovisime ettevõtetelt selliseid toiduaineid, mille realiseerimistähtaeg hakkab lähema, et neid ära ei visataks. Õpilased valmistasid saadud toiduainetest pagari- ja kondiitritooteid, mis müüdi Põhjakeskuses üritusel „Eetiline jõulukink”. Saadud raha läks heategevuseks, ühele Väike-Maarja valla suurperele osteti vajalikke tooteid. Müümata jäänud tooted kinkisime perekodu lastele.

Mida tehti?

Projekti eesmärk oli õppida tegevusest ning väärtuskasvatus: ärme raiskame ega viskame ära toitu, märkame abivajajaid – teeme head. Projekti tegevuste elluviimiseks tutvustati esialgu ideed õpilastele ning jagati omaval rollid ja vastutusvaldkonnad. Seejärel koostasime tegevuskava ning viisime projekti tegevused ellu. Projekti lõpetasime tegevuste ja eneseanalüüsiga.

Õpilaste ülesanded ja vastusvaldkonnad olid järgmised:

- ▶ Luua suhted koostööpartneritega ja suhelda toiduainete saamiseks.
- ▶ Otsida lahendus heategevuslikule eesmärgile, sealhulgas suhelda omavalitsuse sotsiaaltöötajaga ja perekodu esindajaga.
- ▶ Tegevuse kajastamine: koostada pressiteade ja suhelda Virumaa Teataja ajakirjanikuga.
- ▶ Korraldada pagari- ja kondiitritooteid valmistamine.
- ▶ Valmistada ette müügikoht.

*Rakvere Ametikooli õpilased
heategevuslikuks müügiks ette valmistumas.
Foto: Rakvere Ametikool*

- ▶ Müügitöö ja müügijärgne tegevus, sh selgitada välja, mis tooteid suurperel vaja on, osta need tooted (tekid, padjad, suitsuandurid, hambaharjad jms) ja toimetada kohale.
- ▶ Müügist järelejäänud toodete toimetamine perekodusse.

Tegevuste tulemusena said õpilased meeskonnatöö, klienditeeninduse, projekti tegevuskava koostamise ja elluviimise kogemuse.

Millised on soovitud teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Oluline on, et grupis, klassis, kursusel oleksid kõik õppijad nõus projektis kaasa lööma. Projekti käigus on väga tähtis õpilasi pidevalt tunnustada.

Kas koostöö kogemusest sündis uusi ideid?

Projektist inspireerituna on ellu viidud ka teisi heategevuslikke projekte. Näiteks kauplesid õpilased Rakvere Põhjakeskuse Buduaari turul kooliperelt kogutud riidesemetega ning kogu saadud tulu annetati abivajajatele.

Ideekonkursi VÄLGATUS raames õpilaste loodud koduleht

Osalised

Räpina Aianduskool, Põlvamaa Ettevõtluskeskus, Rajaleidja Põlvamaa keskus, Räpina Äriabikeskus.

Millise aine raames koostöö toimus

Majandusõpetus.

Kuidas sündis koostöö idee

Ideekonkursi algatas Räpina Äriabikeskus ning ellu viis Põlvamaa Ettevõtluskeskus. Räpina Aianduskooli õpilased olid osalejad.

Mida tehti?

Ettevõtlusõpet ja ettevõtlikkust toetava tegevusena korraldab Põlvamaa Arenduskeskus igal aastal maakonna noortele ideekonkursi „Välgatus”. Konkursil osalev idee võib olla äriidee, kodanikualgatuslik või heategevuslik idee, mida on võimalik teostada Põlvamaal. Ideekonkursi raames toimusid meeskondadele koolitused ning koostöö mentoritega. Konkursil osales ka Räpina Aianduskooli kolmeliikmeline võistkond, kelle idee valiti parimaks kogukonnale mõeldud projektiks.

Kuna Räpina on suhteliselt ääremaa ja info Räpina kohta on eelkõige noorte hulgas vähe levinud, otsustasid noored luua Räpinat tutvustava kodulehe. Projekti eesmärk oli luua informatiivne koduleht, mis aitaks nii Räpina Aianduskooli uusi õpilasi, turiste kui ka kohalikke elanikke Räpina kohta käiva informatsiooni leidmisel. Koostati Räpina olulisi kohti, sh noorte ajaveetmise võimalusi tutvustav kodulehekül visitrapina.wordpress.com.

Millised on soovitud teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Töö toimus koolivälisel ajal ja võttis seetõttu õpilastelt palju aega ning nõudis õpetajalt palju juhendamist, aga lõpptulemus sai suurepärase. Räpina Aianduskooli meeskonna töö pälvis parima kogukonnaprojekti auhinna. Kindlasti tasub julgustada ja suunata ja kutsekoolide õppureid oma ideid genereerima ja nendega konkurssidel osalema.

Kas koostöökogemusest sündis uusi ideid?

Ettevõtluskeskus on korraldanud õpilasfirmadele koolitusi.

Ettevõtlusõppe seitsme sammu meetodi testimine Viljandi Kutseõppekeskuses

Osalised

Viljandi Kutseõppekeskus, Startup Viljandi MTÜ, Junior Achievement Eesti.

Millise aine raames koostöö toimus

Ettevõtlusõpe.

Kuidas sündis koostöö idee

Ettevõtjate pakkumine ettevõtlusõppe korraldamiseks Viljandimaal.

Mida tehti?

Kooli eesmärk on pakkuda uut, tänapäevast ettevõtlusõppe mudelit ning et kõik õppijad osaleksid ettevõtlusõppes ja läbiks õpilasfirma programmi.

Kohalikud ettevõtjad algatasid ettevõtlusõppe toetuseks MTÜ Startup Viljandi, mis pakub keskkonda ettevõtlusõppeks. Kool kohandas oma ettevõtlusõppe mooduli vastavalt ettevõtjate soovitudele. Õpilasfirmade loomiseks kasutati Junior Achievement Eesti õppematerjale.

Ettevõtlusõppe viiakse läbi koostöös MTÜga Startup Viljandi, toimub ideekorje avatud lauas, meeskonnatöö, õpitakse liftiesitlust jpm. Kõik õpilased loovad oma õpilasfirma, mis annab esmase ettevõtluskogemuse. Läbi-mängitud mudel rakendub edasises ettevõtlikkuse õppes.

Millised on soovitud teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Soovitame väga, sest isegi kõige tagasihoidlikumad õpilased osutusid aktiivseteks protsessis osalejateks.

Koolipraktika ettevõttes

Osalised

Kaubamaja AS, Tartu Kutsehariduskeskus (KHK).

Millise aine raames koostöö toimus

Kaubanduseriala praktika.

Kuidas sündis koostöö idee

Koostöö idee sündis Tartu KHK initsiatiivil väga palju aastaid tagasi. Kaubamaja AS on seejuures huvitatud, et õpilased saaksid tutvuda ettevõttes õpitava erialaga tegelikes tööoludes.

Mida tehti?

Praktika eesmärk on tutvustada õpitavat eriala töökeskkonnas. Praktika käigus tutvub õpilane juhendaja käe all konkreetsete töövõtetega vastavalt praktikaprogrammile, õpib suures ettevõttes suhtlema meeskonnas ja on kaasatud kõikidesse tööprotsessidesse.

Millised on soovitud teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Julgustame võtma praktikante ja andma neile võimaluse osaleda ettevõtte tegevustes.

Kas koostöö kogemusest sündis uusi ideid?

Koostöö põhjal on täiendatud õppeprogramme ja süvendatud eralaseid teadmisi. Kaubamajal on koostöös koolidega plaanis ellu viia projekte, mis tekitaksid noortes huvi ja julgustaksid neid valida kaubanduserialasid oma tulevikutööks.

Mitmekesisuse päev Kaubamajas.
Foto: Kaubamaja

Mehhatroonika ja elektroonika alased koolitused õpilastele Enics Eestis

Osalised

Enics Eesti AS, Eesti Lennuakadeemia (7-aastane koostöö), Tartu Kutsehariduskeskus, Eesti Kaitsevägi, Elva Gümnaasium.

Millise aine raames koostöö toimus

Mehhatroonika, elektroonika, side ja navigatsiooniseadmete remont.

Kuidas sündis koostöö idee

Ettevõttel on Eesti mõistes väga hea ja siin mitte eriti laialt levinud õppeklass ja materjalid, et õpetada elektroonikat. Samuti on väga hea praktikabaas. Koolid võtsid ise ühendust.

Mida tehti?

Koostöö eesmärgiks on olnud ettevõtte töötajaskonna jätkusuutlik kasvatamine ja koolidele kvaliteetse õppeprogrammi pakkumine, et tagada tööturul pädevad töötajad. Koostöös koolidega aitab Enics Eesti kokkulepitud õppeainete läbiviimisel. Ettevõtte valmistab kõigepealt kontakttunni, sh õppe- ja hindamisülesanded ette, viib kontakttunni vastavalt rakenduskavale läbi, täidab õppedokumentatsiooni, annab õppija arengut toetavat tagasisidet ja hindab. Sinna juurde kuuluvad veel õppijate e-kirjadele vastamine, iseseisva töö juhendamine ning juhendi koostamine. Koostöö tulemusel saab õpilane kätte ainepunktid ning ettevõtte võib saada häid töötajaid.

Millised on soovitud teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Tegevusi tuleb pikalt ette planeerida.

Kas koostöö kogemusest sündis uusi ideid?

Elva Gümnaasium hakkas huvi tundma elektroonika-mehhatroonika suunal valikaine loomiseks.

Ettevõtetega koostöös uue eriala avamine

Osalised

Pärnu Saksa Tehnoloogiakool, Mativesi OÜ, Valmos AS, Wendre AS, Fortum Eesti AS, Scanfil OÜ.

Millise aine raames koostöö toimus

Tootmisautomaatika.

Kuidas sündis koostöö idee

Ettevõtete algatusel, mida juhtis Mativesi OÜ. Ettevõtetel oli puudus vastava haridusega töötajatest.

Mida tehti?

Põhjuseks oli automatikute puudus ettevõtetes. Eesmärk oli nende ühine ettevalmistamine. Kool korraldas töökohapõhise aastase väljaõppeõppe, millest üks kolmandik toimus koolis ja kaks kolmandikku ettevõtetes.

Kooli ja ettevõtete koostöös täiendati õppekava ja esitati see registreerimiseks ministeeriumile. Kool komplekteeris õppegrupi. Planeeritud 10 asemel soovis seda õppida 16 õppurit. Õppetöös rakendati nii kooli õpetajaid kui ka ettevõtte Mativesi OÜ praktikuid. Lisaks investeeris Mativesi OÜ väljaõppe seadmesse (Festo õppesendid). Osa väljaõpet toimus koolis, teine osa ettevõttes. Praegu on kõik selle õppe läbinud suunatud praktikale ettevõtetesse. Kõik osalised on toimuvaga rahul. Kokku kulus ideest realiseerumiseni viis kuud.

Millised on soovitud teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Edu tagavad kiire tegutsemine, usalduslikud suhted ja kõigi osapoolte arusaamine oma rollist.

Kas koostöö kogemusest sündis uusi ideid?

Ettevõtted võiksid senisest veel enam panustada õpilaste väljaõppesse.

A. Le Coqi töötajad õpetavad tehases mehhatroonikuid

Osalised

Tartu Kutsehariduskeskus, AS A. Le Coq.

Millise aine raames koostöö toimus

Tööstus- ja tootmismehhatroonika seadmete ning alamsüsteemide paigaldamine ja käitlemine.

Kuidas sündis koostöö idee

Algatus tuli ettevõttelt. Kuna ettevõttesse praktikale tulnud mehhatroonika õpilaste puhul torkas silma, et nende praktilised oskused on üsna tagasihoidlikud, hakati otsima võimalusi koostööks, kuidas ettevõtte saaks omalt poolt oskuste ja teadmiste omandamisele kaasa aidata. Pärast mitmeid ettevõtte ja kooli esindajate ümarlaidu pakkus kool välja võimaluse hakata üht ainemoodulit õpetama täies mahus ettevõttes nii, et õpetajateks on ettevõtte töötajad.

Mida tehti?

Tegevuse eesmärk on teoreetilise õppe ühendamise praktika ja tegeliku eluga.

Õppemoodul koosneb kümnest õppepäevast, mis toimuvad üks kord nädalas septembrist novembri alguseni. Õppetööd viib valdavalt läbi ettevõtte vanemautomaatik, ühe õppepäeva sisustab tehnikajuht. Umbes pool õppepäevast kulub teooria omandamisele ja seejärel minnakse õpitut kohe tootmisliinide juurde või töökotta vaatlema ja praktikas läbi proovima ning sel viisil kinnistama.

Mooduli lõpuks valmib grupi ühise töö tulemusena mingi konkreetne toimiv seadeldis. Näiteks esimesel aastal panid õpilased kokku suure elektrikiibi, teisel aastal monteerisid ja programmeerisid väikese eksperimentaalliini, mis õnnestus ka tööle panna. Vanemautomaatikul on selle juures ainult juhendaja roll. Tegevuse tulemusena veenduvad õpilased, milleks on vaja teoreetilisi teadmisi, omandavad praktilisi tööoskusi ja kogemusi ning saavad ka eduelamuse.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Ettevõtetel tasub sellist koostööd kindlasti proovida, ühelt poolt paneb see oma tööle värskema pilguga vaatama ja aitab igapäevaseid tegevusi paremini kaardistada ja mõtestada. Teiselt poolt annate omapoolse panuse potentsiaalsete tulevaste töötajate ettevalmistamisse.

Kas koostöökogemusest sündis uusi ideid?

Ettevõttes otsustati hakata välja andma stipendiumi kutsehariduskeskuse tehnikaala õpetajatele nende töö tunnustamiseks, silmaringi laiendamise ja ettevõttes stažeerimise toetamiseks.

Õpilased A. Le Coq tehases teooriatunnis.
Foto: Urmas Kirotar

Õppekäigud ettevõttes

Osalised

Coop Eesti Keskühistu ja mitu kutsekooli.

Millise aine raames koostöö toimus

Logistika, logistiku abi, müügi korraldus, äri korraldus.

Kuidas sündis koostöö idee

Koolid uurisid, kas oleks võimalik tulla õppekursioonidele, samuti on ettevõtte võtnud ühendust koolidega ning pakkunud välja koostöö võimalusi.

Mida tehti?

Eesmärgiks on tutvustada õpilastele organisatsiooni ning logistikakeskust. Õppekäigu jooksul tutvustatakse õpilastele üldiselt organisatsiooni, seejärel toimub ladude tutvustus ja ringkäik laos. Õpilased näevad, kuidas käib töö suures logistikakeskuses ning kuidas toimib tarneahele. Lisaks pakub ettevõtte õpilastele võimalusel tööpraktikat.

Millised on soovitused teistele, kes tahaksid sarnast koostöö vormi kasutada?

Ettevõtetele soovitame õpilasi ikka vastu võtta – nii saate neile tutvustada oma organisatsiooni ning kui te seda hästi teete, soovibki mõni õpilane tööle asuda just teie organisatsiooni.

Kas koostöö kogemusest sündis uusi ideid?

Coop Eesti Keskühistu soovib hakata koolidega tegema rohkem koostööd, et nad saaksid oma õpilasi soovitada tööpraktikale meie organisatsiooni.

Baltic Workboats stipendium

Osalised

Baltic Workboats AS, Kuressaare Ametikool, TalTech EMERA Meremajanduse keskus

Millise aine raames koostöö toimus

Väikelaevaehituse eriala praktika

Kuidas sündis koostöö idee

Baltic Workboatsi stipendium on osa kolmepoolsest koostööst Kuressaare Ametikooli, TalTech EMERA Meremajanduse Keskuse ja BWB vahel eesmärgiga populariseerida töö- ja õppimisvõimalusi väikelaevaehituse sektoris.

Mida tehti?

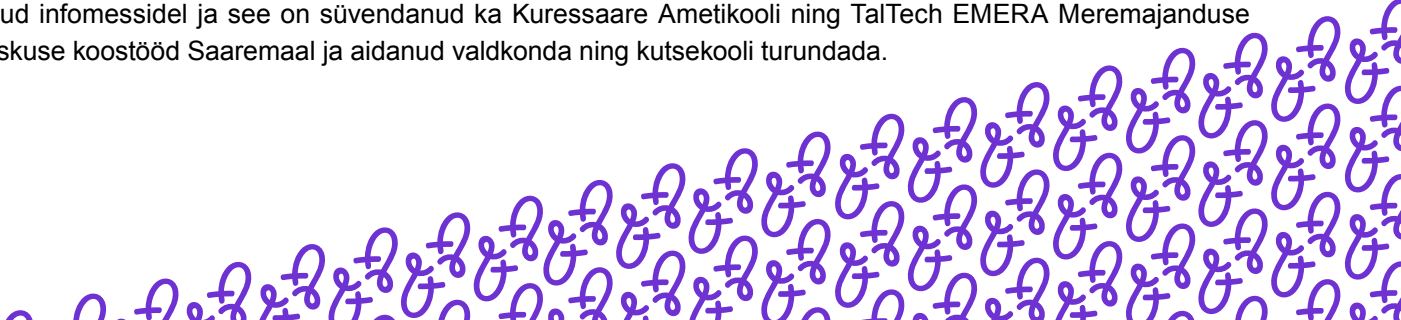
Eesmärk on populariseerida väikelaevaehituse töö- ja õppimisvõimalusi. Valdkonna järelkasvu arendamiseks on Baltic Workboats AS välja pannud stipendiumi silmapaistvamatele õppuritele. Ettevõttes praktiliselt olnud õppijatel on võimalus kandideerida igakuisele stipendiumile, mida makstakse ühe õppeaasta jooksul. Esimesed stipendiumid anti välja 2018. a sügisel. Esialgu on tulemusi raske hinnata, kuid vähemalt on see toonud meedia tähelepanu valdkonnale ning tõstnud õppurite motivatsiooni.

Millised on soovitused teistele, kes tahaksid sarnast koostöö vormi kasutada?

Vaja on osaliste motivatsiooni selliseks koostööks ja inimesi, kellel on aega sellega tegeleda.

Kas koostöö kogemusest sündis uusi ideid?

Tegevus on osa laiemast koostööst töö- ja õppimisvõimaluste populariseerimisel. Kõik kolm on üheskoos osalenud infomessidel ja see on süvendanud ka Kuressaare Ametikooli ning TalTech EMERA Meremajanduse Keskuse koostööd Saaremaal ja aidanud valdkonda ning kutsekooli turundada.

KÕRGKOOLOIDE KOOSTÖÖ ETTEVÕTETEGA

Tootekontseptsiooni loomise kogemus

Osalised

Eesti Kunstiakadeemia (EKA), Tallinna Tehnikaülikool, Alexela AS.

Millise aine raames koostöö toimus

Disaini stuudio.

Kuidas sündis koostöö idee

Esmane huvi tuli Alexelast, inspiratsiooniks oli eelnev EKA ja Telia projekt.

Mida tehti?

Eesmärk oli leida energiasektoris uusi tooteid ja teenuseid. Ülikooli tudengid analüüsisid disainimeetoditega valdkonda ja seda mõjutavaid trende. Analüüsitulemusi arvestades arendati koostöös välja kontseptsioon „Toote-teenusesüsteem Välk”. Kavandatavasse süsteemi kuulub autonoomne laadimisabiline, mis laeb elektrisõidukeid parkimise ajal, muutes nende seisuaaja tigusaks. See tähendab, et Välk täidab talle antud ülesande – autode laadimise – võimsalt ja tõhusalt. 25–30 minutit laadimist annab autole umbes 100-km sõiduulatuse.

Välku on võimalik juhtida mobiilirakendusega, kus saab valida soovitud sõiduulatuse, laadimise aja, energiakoguse või hinna ülempiiri. Pärast broneerimist otsib Välk auto numbrimärgi järgi üles, ühendab enda ning alustab laadimist. Pärast laadimise lõppu Välk lahku.

Millised on soovitused teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Õppekavadesse tuleks planeerida vabamat projektipõhist õpet.

Kas koostöökogemusest sündis uusi ideid?

Ettevõtte tunneb huvi koostöös tudengitega väljatöötatud toote-teenusesüsteemi edasiarendamise vastu.

Tudengite kaasamisest ringmajanduse edendamisse sündisid uued tooted

Osalised

Tallinna Ülikool (TLÜ), Eesti Kunstiakadeemia (EKA), Kaitsevägi, Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet ja Eesti Kaitsetööstuse Liidu liikmesettevõtted Bristol Trust OÜ, Galvi-Linda AS, Proflin AS, Samelin AS, Sangar AS, SUVA Sukavabrik AS ja YKK Finland.

Millise aine raames koostöö toimus

Ülikoolideülene ettevõtluskoostöövõrgustik ADAPTER ning Tallinna Ülikooli ELU-projekt. ADAPTER on Eesti teadus- ja arendusasutuste ettevõtluskoostöö platvorm, mille eesmärk on pakkuda ettevõtetele kiiret ja lihtsat võimalust koostööks kõikide Eesti ülikoolide, kõrgkoolide ja teiste teadus- ja arendusasutustega. ELU ehk Erialasid Lõimiv Uuendus on üleülikooliline projektõppeaine, mille raames viivad TLÜ mitme eriala üliõpilased koostöös juhendajatega ellu interdistsiplinaarseid projekte endale huvipakkuval teemal.

Kuidas sündis koostöö idee

Tegemist on Eesti Kaitsetööstuse Liidu riide- ja erivarustuse töörühmast välja arenenud initsiatiiviga, mille eesmärk on töötada välja lahendused, kuidas tekkivaid jäätmeid taaskasutada uute toodete disainimiseks.

Tegemist oli erialaliidu ideega ning ülikoolide (tudengite ja õppejõudude) sisulise teostusega, mis andis võimaluse õppida ja saada kogemus ise reaalselt panustades.

Mida tehti?

Projekti esimeses etapis kaardistasid EKA ja TLÜ tudengite töörühmad, missuguseid jäätmeid partnerasutustes ja -ettevõtetes tekib. Näiteks, mis saab vormirõivastest nende kasutusaja lõppemisel ja mida ülejäänud materjalidega oleks otstarbekas teha. Eesmärk oli tudengite koostöös Eesti Kaitsetööstuse Liidu ettevõtetega näha võimalusi liikuda praegusest lineaarsest majandusmudelist, kus jäätmed visatakse ära, ringmajanduseni, kus jäätmeid taas- ja korduskasutatakse.

Tulemuseks oli kaardistus, audit ja uute toodete prototüübid. Nii valmisid tudengite tehtud toodete prototüübid, mis on valmistatud ettevõtete jäätmetest.

Millised on soovitud teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Tööstusjäätmete audit ja jääkidele rakenduse leidmine, nn ringmajanduse arendamine on jätkusuutliku elustiili seisukohast väga vajalik teema. Seda saab edukalt siduda uute väärtuste loomise ja ettevõtlusideede tekitamisega õppijate seas.

Kas koostöökogemusest sündis uusi ideid?

Sündisid uute toodete prototüübid. Esimese tootena valmisid triibulised plastikust kõrvarõngad „Ei ole SUVA”, mille toorikuks on SUVA sokivabriku tootmisjääkidena uue elu saanud niidirullid. Värviliste plastiktorude liitmisel ja lõikamisel tekkisid asümmeetrilised originaalsed aksessuaarid.

Teine toode oli kolm ühes – turva-kaisu-padi, mis on valmistatud taaskasutatud karvastest kaisuloomadest, mille annetas projekti tarvis Uuskasutuskeskus. Turvakaisupadi aitab olulisel määral vähendada nafta baasil toodetud leludest tulenevat ökoloogilist jalajälge, andes üleliigseteks osutunud mänguasjadele lisaväärtuse uue kasutusala näol.

Kõrvarõngad SUVA sokivabriku jäätmetest.
Foto: Elize Hiiop

Äriideede arendamise programm STARTER aitab vormida ideed tegudeks

Osalised

Tartu Ülikooli äriideede arendamise programm STARTERlab, majandusteaduskond, arvutiteaduste instituut, Tartu ettevõtluse tugiorganisatsioonid ja iduettevõtluse kogukond.

Millise aine raames koostöö toimus

Kõigile õppijatele mõeldud STARTERlab programmi lõimiti erinevate tasemeõppe kursustega Tartu Ülikoolis, nagu näiteks „Ettevõtluse alused”, „Juhtimine ja meeskonnatöö”, „Tarkvara ettevõtluse projekt”. Selle raames võimaldati praktika sooritamist STARTER programmi mentorina ja/või meeskonna juhendajana. STARTER programmis arendavad õppijate tiimid oma ideed mentorite ja seminaride toel.

Kuidas sündis koostöö idee

Koostöö sündis kolleegidega kogemuse jagamise käigus.

Mida tehti?

Eesmärk oli luua inspireeriv õpikeskkond, muuta õppetöö elulähedasemaks ja viia õppijad kokku praktikutega. STARTERlab

- ▶ viib iga semestri alguses läbi inspiratsiooni ja ideede genereerimise hääktoni, mis on ühtlasi mitme tasemeõppe ainekursuse avaüritus, kus luuakse ideid ja moodustatakse tiimid. Osalevad ka Tartu ettevõtluse tugiorganisatsioonid ja iduettevõtluse kogukonna liikmed, kes jagavad infot oma tegevusest ja toetavad tiimide ideearendust;
- ▶ korraldab iga semestri keskel mentorürituse, mis on mitme ainekursuse keskne sündmus. Kõik tiimid saavad suhelda 3–6 erineva valdkonna praktikuga ja saada tagasisidet oma ideedearendusele;
- ▶ töötab välja erinevaid koostöövorme (nt on üliõpilaste kodutööks viia läbi intervjuud STARTER programmi meeskondadega ja aines õpitud teadmisi kasutades selgitada välja alustavate meeskondade meeskonnatöö protsessid ja dünaamika);
- ▶ võimaldab töökogemusega magistrantidel ja doktorantidel soovi korral sooritada praktika mentori ja/või juhendajana STARTER programmi tiimile.

Starter programmi Mentor tagaside Karusell.
Foto: Ruudu Rahumaru

Programmi tulemusel tekivad multidistsiplinaarsed tiimid, õppijatel kujuneb kontaktide võrgustik ning õpiprotsess on elulähedane ja väljakutseid esitav.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Kohtuge üksteisega, korraldage infotunde, parimate kogemuste jagamise sündmusi, kõnelege edulugusid ja kaasake neisse ka õppureid. Äriideede arendamise programmi on oodatud erinevate erialade õppijaid, sest toimivates tiimides nagu ka ettevõtetes on vajalikud mitme eriala spetsialistid. Äriideede genereerimiseks mõeldud häkatoni formaat koos ettevõtjate mentorlusega on rakendatav igas koolis ning sidustatav eri õppeainetega. STARTER programm toimub üle Eesti kõigis kõrgkoolides tasuta ning STARTERisse osalema on oodatud ka gümnasistid ja kutsekoolide erialade noored. Vaata lähemalt www.starteridea.ee.

Kas koostöökogemusest sündis uusi ideid?

Positiivne sõnum liigub kiiresti ja järjest rohkem tekib huvi uute koostöövormide vastu ka teiste ainekursuste õppejõudude ja programmijuhtide seas.

Ettevõtlusõppe klaster Viljandimaal viib kokku õppijad ja ettevõtjad

Osalised

MTÜ Startup Viljandi eestvedamisel loodud koostöövõrgustik, mille eesmärgiks on tõhustada koolide ja organisatsioonide tööd.

Partnerid: Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia (TÜ VKA), SA Viljandimaa Loomemajanduskeskus, Viljandi Gümnaasium, SA Viljandi Hariduse Arengufond, SA Viljandimaa Arenduskeskus, MTÜ Valge Saal, MTÜ Loomelava, MTÜ Reflektor.

Millise aine raames koostöö toimus

TÜ VKA-s loovettevõtja baaskursus ja praktika.

Kuidas sündis koostöö idee

Tegemist oli TÜ VKA vilistlaste loodud algatusega.

Mida tehti?

Üks peamistest eesmärkidest oli vastastikune ettevõtlusõpet toetavate pädevuste ja kontaktide jagamine. Mida laiem kontaktvõrgustik, seda kindlam, et õnnestub leida õige ettevõtja konkreetset õppe osa või õppijat toetama.

Koostööna loodi meeskonnatööle eelnev põhjalik individuaalset ambitsiooni toetav eelkonsultatsioonide süsteem, kuhu oli kaasatud hulk valdkonna ettevõtjaid. Mõte oli arutada päris inimestega päris asju ning leida isiklike unistuste pealt ideed ja sõnastada nende ideede põhjal esmased elluviimismudelid.

Koostöö tulemusena ei alusta ettevõtlusõppe meeskonnad tööd mitte abstraktsele „probleemile” lahendust otsides, vaid töötavad oma tiimiliikme unistusest välja kasvanud idee arendusega. Sellest tuleneb kõrgem motiveeritus ning oskus näha seoseid ettevõtluspädevuste ja igaühe isiklike võimaluste maksimeerimise vahel.

Kas koostöökogemusest sündis uusi ideid?

Kohalik katsetus on saamas üleriigilist mõõdet. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias läbiviidud muudatused ettevõtlusõppe sissejuhatamisel tekitasid huvi esmalt kohalikus riigigümnaasiumis ja siis Viljandi Kutsehariduskeskuses. Nende näidete toel töötatakse Innove abil välja kohandatud metoodikat kõigile kutsekoolidele kasutamiseks.

Lisaks on kohaliku abinõuna loodud lihtne veebipõhine ärimudelite koostamise tööriist leidnud laialdast kasutust juba kümnetes koolides üle Eesti ja mitmete kohalike ettevõtlust toetavate organisatsioonide, aga ka erakasutajate poolt. Koos kohalike ettevõtjatega otsitakse hetkel vahendeid selle veebilahenduse arendamiseks. Lisainfo www.startupviljandi.ee.

Tudengite koolitööd aitavad Päästeametit

Osalised

Tallinna Ülikool ja Päästeamet.

Millise aine raames koostöö toimus

ELU õppeaine. ELU ehk Erialasid Lõimiv Uuendus on Tallinna Ülikooli üleülikooliline projektõppeaine, mille raames viivad mitme eriala üliõpilased koostöös juhendajatega ellu interdistsiplinaarseid projekte endale huvi-pakkuval teemal.

Kuidas sündis koostöö idee

Aktiivsed on olnud mõlemad. Kool on olnud aktiivsem küsija, et leida õppetöösse lõimimiseks praktilisi ülesandeid. Samavõrd oluline on Päästeameti valmisolek ja ettevalmistus selliseks koostööks.

Mida tehti?

Projekti eesmärk oli kirjeldada metsa pakutavaid ökosüsteemiteenuseid (ehk looduse hüvesid) ja metsapõlengu mõju neile. Näiteks tuli hinnata Päästeameti poolt potentsiaalselt ärahoitava keskkonnakahju suurust rahalises vääringus. Koostöö raames lõi kuueliikmeline uurimisgrupp (nii bakalaureuse- kui ka magistriõppe tudengid erinevatelt erialadelt) teoreetilise raamistiku, intervjuueeris valdkonna asjatundjaid ja koostas metsapõlengu juhtumianalüüsi.

Valminud raport pakub aluse keskkonnainspektsiooni kasutatavasse tulekahjude arvestamise mudelisse asjakohaste ökosüsteemi teenuste lisamiseks, mis võimaldab saada põlengukahjude arvestamisel täpsema tulemuse. Samuti võimaldab see hinnata Päästeametis looduskeskkonna põlengute likvideerimise ning ärahoidmise rahalist väärtust. Näiteks hinnati Aitsra 2016. aasta metsapõlengu tegelikku ulatust arvestades ökosüsteemi teenuseid arvesse võtva kahju suuruseks 836 000 eurot. Kui põlengut poleks piiratud või kustutatud, oleks potentsiaalsed kahjud ulatunud 12 miljoni euroni.

Tulemusi esitleti Päästeameti töögrupile. Lisaks valmis avalikkusele suunatud metsatulekahju tagajärgedest informeeriv lühiklipp „Teadlane selgitab: kui palju maksab metsatulekahju?“, mis on vaadatav ERR veebilehel Novaator (novaator.err.ee).

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Esmalt peab endal olema soov teha rakenduslik projekt ülikoolivälise koostööpartneriga, ületada oma mugavus- või harjumusmustrid. Leidke avatud partner, kohutuge ja leidke õppijate ressursse arvestav eesmärk ja ülesanne. Tehke see eesmärk tudengite „omaks“ ning olge valmis üllatusteks (nii headeks kui ka halbadeks). Lühidalt: lihtsalt hakake tegutsema, küll probleem ise juhhib teekonda.

Kas koostöökogemusest sündis uusi ideid?

Kõnealune projekt oli regulaarse koostöö (seeria) osa, kuid esimene projekt Päästeametile ELU aine raames. Selle aine formaati rakendatakse tulevikus kindlasti teistes koostööprojektides. Päästeameti ja Tallinna Ülikooli huvi koostöö jätkamiseks on kindel ja võimalikke ülesandeid (projektiideid) on palju. Tuleb vaid leida tudengeid kõnetavaid teemasid.

Järelkasvuprogramm *Business Intelligence Academy*

Osalised

Swedbank, Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Ülikool.

Kuidas sündis koostöö idee

Tegu oli Swedbanki algatusega lähtuvalt tööturu olukorrast, kus pangale vajalike oskuste ja teadmistega järelkasvu ei olnud. Ülikoolid liiguvad tudengite väljaõpetamisel õiges suunas, kuid leiti, et pangaspetsiifiliste teemade õnnestunud käsitlemiseks on tarvis koostööprojekti.

Mida tehti?

Programmi eesmärk on kasvatada Swedbanki andmevaldkonnale vajalikku järelkasvu, kes oskaks suurtest andmemahitudest luua suuremat väärtust nii pangale kui ka panga klientidele. Väljaõppeprogramm koosneb nii panga korraldatud koolitusest, ülikooli kursustest kui ka pangas läbitavast praktikaperioodist. Koolitused hõlmavad mitmesuguseid andmetega töötamise teemasid, nagu andmete modelleerimine, äriarhitektuur, andmete teadus jm. Ühtlasi käsitletakse teemasid, mis aitavad programmis osalejaid nende igapäevatoos üldiselt, nt oskuslik argumenteerimine, agiilsed tööviisid jne. Praktikaperioodil saavad tudengid kolme kuu jooksul teha konkreetsetes pangauksustes erialast praktikat ehk juba süvendatumalt proovida, kuidas pangas andmete modelleerimise, analüüsi ja andmete teaduse valdkonnas töö käib. Lisaks valis Swedbank koostöös ülikoolidega välja vajalikud kursused, mida ülikool saaks ise programmis osalevatele tudengitele pakkuda. Ühtlasi tehti tihedat koostööd, et tudengeid programmis osalemise võimalusest teavitada nii ülikooli saadetud kirjades kui ka ülikooli infotundides. Tegevuse tulemusena on pank leidnud endale programmi lõpetajate hulgast järelkasvu mitme väärtusliku töötaja näol.

Millised on soovitusel teistele, kes tahaksid sarnast koostöövormi kasutada?

Tekkinud koostööideedega võiks julgelt pöörduda ülikoolide poole. Isegi kui idee pole veel täielikult paigas, on ülikoolides hulganisti oma valdkonna eksperte, kes meeleldi abistavad koostööprojekti täpsema suuna ja sisu väljatöötamisel. Olgu projektiks tudengite ettevalmistus mõnes konkreetses erialasuunas või mõne uue toote või teenuse väljaarendamine, ülikoolides on olemas igakülgne võimekus olla ettevõtetele nende projektide väljatöötamisel abiks.

Kas koostöökogemusest sündis uusi ideid?

Swedbank teeb ülikoolidega mitmesuguste projektide raames koostööd. Ülikoolid on koostööpartneritena väga hinnatud ning koostöö annab ettevõttele lisandväärtust.

Järelkasvuprogrammi Business Intelligence Academy osalejad õppekäigul Swedbanki peakontoris Rootsis. Foto: Swedbank

INSPIRATSIOONIKS

- ▶ Ettevõtlusõppe läbiviimise metoodika ja materjalid ning head praktikad kõigile haridustasemetele ja liikidele – [ettevõtlusõppe programm Edu ja Tegu](#)
- ▶ Leia partnerettevõtte – ettevõtete ja organisatsioonide kontaktid, kes on valmis koolidega koostööks. Juhendid nii kooliga kui ettevõttega algatuses Tööle kaasa! osalemiseks – [koostöövõrgustik Ettevõtlikkuse edendamiseks](#)
- ▶ Koolide ja ettevõtete koostöövõimalused – [miks.ee portaal](#)
- ▶ Ettevõtte külastuse abimaterjal – [SA Innove Rajaleidja](#)
- ▶ Ettevõtlus- ja karjääriõpetuse õppematerjalid 3. ja 4. kooliastmele – [Junior Achievement Eesti](#)
- ▶ Digitaalne õppevahend ettevõtluse tutvustamiseks – [Junior Achievement Eesti](#)
- ▶ Ettevõtlike koolide edulood ja materjalid – [haridusprogramm „Ettevõtlik kool“](#)
- ▶ Ettevõtlusõppe materjalid, avatud taotlusvoorud koolide ja ettevõtete koostöö parandamiseks ja ettevõtlusõppe praktilisemaks muutmiseks – [SA Innove](#)
- ▶ Külalisõpetajate kaasamise juhised – [algatus „Tagasi kooli“](#)

Kogumik on välja antud ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu ning Eesti Kaubandus-Tööstuskoja koostöös. Ettevõtlusõppe programmi elluviija on Haridus- ja Teadusministeerium ning rahastaja Euroopa Sotsiaalfond.

„Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020” prioriteetse suuna nr 1 „Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul” EL vahendite kasutamise eesmärk nr 5 „Õpe kutse- ja kõrghariduses on suuremas vastavuses tööturu vajadustega ning toetab ettevõtlikkust”. Meetme „Õppe seostamine tööturu vajadustega” tegevus „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel”.

Kogumiku näiteid koondasid:

Liina Pissarev, ettevõtlusõppe programm Edu ja Tegu, Tartu Ülikool

Liisi Hansen, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

Keeletoimetaja Leeni Uba, Tartu Ülikool

Täname kõiki koolide ja ettevõtete esindajaid, kes saatsid kirjeldusi ja pilte koostöövormidest. Häid näiteid on palju, seega võib kogumikule oodata ka järke.